

P R I R U Č N I K
IZ OBLASTI ZAKONA O SUKOBU INTERESA

Sarajevo, listopad 2010. godine

Izdavač:

Priredili:

Mile Kudić, član Središnjega izbornog povjerenstva BiH

Tihomir Vujičić, član Središnjega izbornog povjerenstva BiH

Danka Polovina-Mandić, voditeljica Odsjeka za provedbu Zakona o sukobu interesa

Za izdavača:

Grafički dizajn:

Naklada:

KAZALO:

01.	Uvod	4
01.01.	Definicija sukoba interesa	5
01.02.	Zakonska regulativa u Bosni i Hercegovini	5
02.	Propisi iz oblasti sukoba interesa u Bosni i Hercegovini	6
02.01.	Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH	6
02.02.	Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH i Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH	11
02.03.	Pravila o vođenju postupka iz oblasti Zakona o sukobu interesa	15
03.	Pitanja i odgovori s edukacije	18
04.	Mišljenja Središnjega izbornog povjerenstva BiH	21
05.	Sudska praksa	28
05.01.	Ustavni sud BiH	29
05.02.	Sud BiH	31
06.	Komentari i prijedlozi s edukacije	38
07.	Međunarodni standardi	40

01. U V O D

Korupcija je, kao opća pojava u svijetu, jednako štetna pojava za društva na svim razinama razvitka. U mnogim, posebice tranzicijskim državama, korupcija je glavna prepreka političkom i gospodarskom razvitku društva. Uspješna borba protiv korupcije jedna je od obveza naše države za pristupanje Europskoj Uniji. Kako je nerazriješeni sukob interesa često uvod u korupciju, Bosna i Hercegovina je 2002. godine donijela Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, koji se sve do 2008. godine primjenjivao i na razine entiteta.

Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 6. studenoga 2008. godine, a novi Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 24. listopada 2008. godine, čime je prestao važiti Zakon koji je donesen 13. prosinca 2002. godine. Nadležnost za provedbu sva tri zakona data je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine.

Republika Srpska je Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske donijela u srpnju 2008. godine i on je stupio na snagu 16. kolovoza 2008., a kao organ nadležan za provedbu tog Zakona definirano je Republičko povjerenstvo za utvrđivanje sukoba interesa, koje imenuje Narodna skupština Republike Srpske.

Novi zakonski okviri u oblasti sukoba interesa izazvali su brojne nedoumice kod onih na koje se Zakon izravno odnosi, pa je Udruga izbornih dužnosnika u Bosni i Hercegovini, u listopadu 2009. godine započela provedbu projekta pod nazivom: „Program promicanja provedbe izbornih zakona u Bosni i Hercegovini“.

Cilj projekta je promicati provedbu Zakona o sukobu interesa i Zakona o financiranju političkih stranaka kroz obuku onih, na koje se ovi zakoni izravno odnose, kao i kroz podizanje medijske razine svijesti i razine svijesti javnosti o odredbama zakona i načinima njihove primjene.

Ovaj je projekt proveden sukladno sporazumu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), Misije u Bosni i Hercegovini, a zahvaljujući sredstvima američke Agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Do kraja studenoga 2010. godine ukupno su održana 32 treninga za izabrane dužnosnike na općinskoj, kantonalnoj, federalnoj i državnoj razini, te osam treninga za predstavnike nevladinih organizacija i medija.

Edukaciju su vodili članovi Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine: dr.sc. Suad Arnautović i Vedran Hadžović, te Danka Polovina-Mandić, voditeljica Odsjeka za provedbu Zakona o sukobu interesa i Alma Raščić, istražiteljica u Odsjeku za provedbu Zakona o sukobu interesa.

Programom je, također, predviđeno objavljivanje publikacije s komentarima na odredbe gore navedenih zakona i njihovu primjenu, a na temelju iskustava Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine i prijedloga od strane sudionika treninga.

Cilj je ove publikacije da pomogne izabranim dužnosnicima, nositeljima izvršnih funkcija i savjetnicima da se što bolje upoznaju s odredbama Zakona, kako bi izbjegli situacije, koje dovode do sukoba interesa.

01.01. DEFINICIJA POJMA *SUKOB INTERESA*

Pojam *sukoba interesa* općenito označava sukob između javnoga i privatnoga interesa u situacijama, kada javni dužnosnik ima privatni interes, koji bi mogao negativno utjecati na izvršavanje njegovih službenih dužnosti i odgovornosti.

Propisima iz oblasti sukoba interesa u Bosni i Hercegovini regulirano je da **sukob interesa postoji u situacijama u kojima izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, imaju privatni interes koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obnašanju javne dužnosti.**

01.02. ZAKONSKA REGULATIVA U BOSNI I HERCEGOVINI

U Bosni i Hercegovini u oblasti sukoba interesa primjenjuju se sljedeći propisi:

- **Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“, broj: 16/02, 14/03, 12/04 i 63/08);
- **Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/08);
- **Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske** („Službeni glasnik RS“, broj: 73/08);
- **Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 43/08 i 47/08);
- **Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije** („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/10);
- **Pravila o vođenju postupka iz oblasti Zakona o sukobu interesa** („Službeni glasnik BiH“, broj: 65/09) i
- **Pravilnik o načinu vođenja Registra** („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/05, 18/09 i 27/09)

Središnje je izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine zaduženo za provedbu Zakona iz oblasti sukoba interesa, **osim za** provedbu Zakona o sprečavanju sukoba interesa u organima Republike Srpske (koji provodi Povjerenstvo za utvrđivanje sukoba interesa Republike Srpske) i Zakona o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (koji provodi Agencija utemeljena tim Zakonom), pa će se u daljnjem tekstu ovoga priručnika materija odnositi samo na propise i praksu iz nadležnosti Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine.

02. PROPISI IZ OBLASTI SUKOBA INTERESA U BIH (za čiju je provedbu nadležno Središnje izborno povjerenstvo BiH)

02.01. ZAKON O SUKOBU INTERESA U INSTITUCIJAMA VLASTI BIH

JAVNI DUŽNOSNICI NA KOJE SE ZAKON ODNOSI

Ovim se Zakonom uređuju posebne obveze izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti BiH u obnašanju javne funkcije.

Izabranim se dužnosnicima smatraju:

- članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine;
- zastupnici Zastupničkog doma i delegati Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH);
- izabrani i imenovani dužnosnici od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo BiH), domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) i Vijeća ministara BiH, a koji nisu obuhvaćeni Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, odnosno za čiji je izbor ili imenovanje suglasnost dalo Predsjedništvo BiH, domovi Parlamentarne skupštine BiH ili Parlamentarna skupština BiH i Vijeće ministara BiH.

Nositeljima se izvršnih funkcija smatraju ministri i zamjenici ministara u Vijeću ministara BiH, ravnatelji i zamjenici ravnatelja organa državne uprave, agencija, ravnateljstava, zavoda, ustanova i drugih institucija Bosne i Hercegovine, koji su izabrani i imenovani od Predsjedništva BiH, domova Parlamentarne skupštine BiH ili Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH, a koji nisu obuhvaćeni Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, odnosno za čiji je izbor ili imenovanje suglasnost dalo Predsjedništvo BiH, domovi Parlamentarne skupštine BiH ili Parlamentarna skupština BiH i Vijeće ministara BiH.

Savjetnicima se smatraju savjetnici izabranim dužnosnicima i nositeljima izvršnih funkcija, kako je utvrđeno Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine

NESPOJIVOSTI UTVRĐENE ZAKONOM

Javna poduzeća i agencije za privatizaciju

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obnašanja javne funkcije i **šest mjeseci** nakon prestanka obnašanja te funkcije, **ne mogu biti** članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom poduzeću.

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obnašanja javne funkcije i **šest mjeseci** nakon prestanka obnašanja te funkcije, **ne mogu biti** članovi upravnog ili nadzornog odbora, niti ravnatelji direkcije ili agencije za privatizaciju.

Privatna poduzeća

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici **ne mogu biti** članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe svakog privatnog poduzeća u koje je organ vlasti, čiji je član izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, ulagao kapital u razdoblju od četiri godine prije preuzimanja dužnosti i za vrijeme obnašanja funkcije izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika.

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, **ne mogu biti** članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog poduzeća, koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje, s institucijama koje se financiraju iz proračuna **na bilo kojoj razini**. Ova se odredba primjenjuje samo na privatna poduzeća, koja su sklopila ugovor ili posluju s institucijama, koje se financiraju iz proračuna, dok je izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, obnašao funkciju i to samo onda kada je vrijednost ugovora ili posla s institucijama, koje se financiraju iz proračuna veća od 5.000 KM godišnje.

Fondacije i udruge

Za vrijeme obnašanja javne funkcije izabrani dužnosnici, nositelji izvršne funkcije i savjetnici, **ne smiju** obnašati dužnosti ovlaštenih osoba u fondacijama i udrugama, osnovanim sukladno zakonima o udrugama i fondacijama, a koje se financiraju iz proračuna **bilo koje razine vlasti**, u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udrugama iz oblasti kulture i športa.

ZABRANA GLASOVANJA I PODUZIMANJA SLUŽBENIH RADNJI

Izabrani dužnosnici i nositelji izvršnih funkcija **ne mogu** glasovati po bilo kojem pitanju, koje se izravno tiče privatnog poduzeća u kome taj izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili interesno povezane osobe, imaju financijski interes. Izabrani dužnosnici i nositelji izvršnih funkcija, koji se nađu u takvim situacijama, uzdržat će se od glasovanja, te na otvorenoj sjednici objasniti razloge zbog kojih su uzdržani.

Nositelji izvršnih funkcija i savjetnici **neće poduzimati** nikakve službene radnje, koje bi mogle izravno utjecati na privatno poduzeće, u kome nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, ili interesno povezane osobe imaju financijski interes. Nositelji izvršnih funkcija i savjetnici će u takvim situacijama prosljediti donošenje odluke o poduzimanju radnje drugom nadležnom tijelu i pismeno navesti razloge za takvo prosljeđivanje.

U slučaju da izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, ne postupi sukladno gore navedenom, usmena izjava ili odluka, smatrat će se **ništavnim**.

UGOVORI O OSOBNIM USLUGAMA

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici **ne mogu** sklapati ugovore o pružanju osobnih usluga s bilo kojim javnim poduzećem.

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, **ne mogu** sklapati ugovore o pružanju osobnih usluga s bilo kojim privatnim poduzećem, koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje s vladama na bilo kojoj razini. Ova se odredba samo primjenjuje na privatna poduzeća, koja su sklopila ugovor ili posluju s vladom istodobno, dok izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, obnaša funkciju i samo onda kada vrijednost ugovora ili posla s vladom prelazi 5.000 KM godišnje.

Ugovor zaključen suprotno gore navedenim odredbama smatrat će se **ništavnim**.

ANGAŽMAN BLISKIH SRODNIKA

U slučaju da bliski srodnik izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika, obnaša nespojive dužnosti u javnom poduzeću, agenciji za privatizaciju i privatnom poduzeću i kada sklapa ugovore o osobnim uslugama s javnim ili privatnim poduzećem, suprotno odredbama zakona, angažman bliskih srodnika izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika, također **dovodi do** situacije u kojoj za ovog izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika, dolazi do **sukoba interesa**.

Bliskim srodnikom smatraju se bračni i izvanbračni partner, dijete, majka, otac, usvojitelj i usvojenik izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika.

ZABRANJENE AKTIVNOSTI

Izabranom dužnosniku, nositelju izvršne funkcije i savjetniku zabranjeno je:

- a) primiti ili zahtijevati poklon ili drugu korist ili obećanje poklona ili druge koristi radi obnašanja javne funkcije;
- b) primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih funkcija mimo zakonskih propisa o plaćama i naknadama uposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine i drugih propisa;
- c) tražiti, prihvatiti ili primiti vrijednost ili uslugu radi glasovanja o bilo kojem pitanju ili utjecati na odluku nekog tijela ili osobe;
- d) obećavati zaposlenje ili neko drugo pravo u zamjenu za poklon ili obećanje poklona;
- e) privilegirati osobe radi stranačkog ili drugog opredjeljenja ili radi podrijetla, osobnih ili obiteljskih veza;
- f) odbiti uvid u svoje finansijsko poslovanje;
- g) utjecati na dobijanje poslova ili narudžaba države u cilju stjecanja materijalne ili nematerijalne koristi za sebe ili za drugoga;
- h) koristiti povlaštene informacije o radu državnih tijela radi osobne koristi ili koristi interesno povezanih osoba i
- i) na drugi način koristiti svoj položaj kako bi utjecali na zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti, te tako postigli osobnu korist ili korist interesno povezanih osoba, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugoj interesno povezanoj osobi.

PRIMANJE POKLONA

Poklonom se smatra poklon u svezi s obnašanjem javne funkcije, a podrazumijeva: stvari, prava, usluge bez naknade, te neku drugu korist datu ili obećanu izabranom dužnosniku, nositelju izvršne funkcije i savjetniku, primjerice, ugostiteljsku uslugu, uslugu noćenja, oprost duga ili obveze, putni trošak ili sličnu usluga, ulaznicu, umjetnički predmet, suvenir, osiguranje ili sličnu uslugu, medicinsku ili sličnu uslugu, koju izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije i savjetnik nije osobno platio prema tržišnoj cijeni.

Poklon u vrijednosti do 200 KM izabrani dužnosnici, nositelji izvršne funkcije i savjetnici **mogu zadržati** i ne trebaju ga prijaviti.

Poklone **iznad vrijednosti od 200 KM** izabrani dužnosnici, nositelji izvršne funkcije i savjetnici **ne smiju zadržati**, već su ih obvezni prijaviti i predati instituciji vlasti, koje su ih izabrale, ili imenovale i u čije ime obnašaju povjerenu javnu funkciju.

Izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije i savjetnik, **ne smije** primiti novac, ček ili drugi vrijednosni papir, bez obzira na iznos.

Zabranjeno je i primanje poklona i od strane trećih osoba, ako bi primile poklon u korist izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika, s tim da takva osoba zna za primanje poklona.

OTVORENOST – OSOBNO FINACIJSKO STANJE

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici dostavljaju redovita financijska izvješća, kako je predviđeno Zakonom i propisima Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

SANKCIJE

Zbog kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine mogu se izreći sljedeće sankcije:

- nepodobnost kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon učinjenog prekršaja;
- novčana kazna u iznosu od 1.000 do 10.000 KM.

Sankcija *nepodobnost kandidiranja* za bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika u razdoblju od četiri godine od dana počinjenoga prekršaja, **obvezno** se izriče zbog kršenja sljedećih odredaba Zakona:

- istodobnog obnašanja nespojivih funkcija u javnim poduzećima i agenciji za privatizaciju (članak 5.);
- istodobnog obnašanja nespojivih funkcija u privatnom poduzeću (članak 6.);
- sklapanja ugovora o osobnim uslugama suprotno odredbama Zakona (članak 8.);
- istodobnog obnašanja nespojivih funkcija od strane bliskog srodnika u javnim poduzećima, agenciji za privatizaciju, odnosno privatnim poduzećima, kao i sklapanja ugovora o osobnim uslugama (članak 8a.) i
- istodobnog obnašanja nespojivih funkcija u fondacijama i udrugama (članak 11.).

Uz navedenu, obligatornu sankciju, istodobno se može (a ne mora) izreći i novčana kazna, ovisno o težini kršenja odredaba Zakona.

Novčana se kazna **obvezno** izriče za:

- kršenje odredaba koje reguliraju obvezu uzdržavanja od glasovanja i poduzimanja službenih radnji (članak 7.);
- kršenja odredaba, koje reguliraju zabranjene aktivnosti (članak 9.) i
- kršenja odredaba koje reguliraju primanje poklona (članak 10.).

Za navedena kršenja zakonskih odredaba novčana se kazna izriče samostalno.

02.02. ZAKON O SUKOBU INTERESA U ORGANIMA VLASTI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I ZAKON O SUKOBU INTERESA U INSTITUCIJAMA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

U tekstu ovog priručnika navest ćemo samo razlike Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u odnosu na Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.

	Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH	Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH	Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH
Na koga se odnosi Zakon	<p>1. Pod nositeljima izvršnih funkcija smatraju se, osim članova Vijeća ministara BiH i ravnatelji i zamjenici ravnatelja organa državne uprave, agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija, pod uvjetom da nisu državni službenici.</p> <p>2. Savjetnicima se smatraju savjetnici članova Parlamentarne skupštine BiH, članova Predsjedništva BiH, predsjedatelja Vijeća ministara BiH, ministara i zamjenika ministara, guvernera i viceguvernera Središnje banke.</p>	<p>1. Pod nositeljima izvršnih funkcija smatraju se, osim članova Vlade FBiH i vlada kantona, gradonačelnici i općinski načelnici, te ravnatelji i zamjenici ravnatelja agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija u FBiH i kantonima, pod uvjetom da nisu državni službenici.</p> <p>2. Savjetnicima se smatraju savjetnici predsjedatelja domova Parlamenta FBiH, predsjednika i dopredsjednika Federacije BiH i članova Vlade FBiH.</p>	<p>1. Pod nositeljima izvršnih funkcija smatraju se članovi Vlade Distrikta i sve osobe koje imenuje gradonačelnik, a čije imenovanje odobrava Skupština Distrikta, kao i osobe koje imenuje Skupština Distrikta, a na koje se ne primjenjuje Zakon o državnoj službi Distrikta.</p> <p>2. Savjetnici su osobe koje nemaju status službenika i postavljaju se i razrješavaju rješenjem gradonačelnika kojim su utvrđena njihova prava i obveze. Mandat im prestaje s prestankom mandata gradonačelnika, koji ih i postavlja.</p>

<p>Javna poduzeća</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obnašanja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka obnašanja te funkcije, ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom poduzeću i agenciji/direkciji za privatizaciju. Ova se zabrana odnosi i na bliske srodnike.</p>	<p>Istovjetna je zabrana kao u Zakonu BiH.</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obnašanja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka obnašanja te funkcije, ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom poduzeću, niti mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora ili ravnatelji institucija Distrikta (institucije su sve institucije Distrikta koje su osnovane Statutom i zakonima Distrikta i koje se financiraju iz proračuna Distrikta). Ova se zabrana odnosi i na bliske srodnike.</p>
<p>Privatna poduzeća</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog poduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje, s institucijama koje se financiraju iz proračuna na bilo kojoj razini u iznosu većem od 5.000 KM godišnje. Ova se zabrana odnosi i na bliske srodnike</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog poduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje, s organima koji se financiraju iz proračuna na bilo kojoj razini vlasti u iznosu većem od 5.000 KM godišnje. Ova se zabrana odnosi i na bliske srodnike.</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici ne mogu biti članovi skupštine, upravnog odbora, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog poduzeća koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje s Distriktom u iznosu većem od 5.000 KM godišnje. Ova se zabrana odnosi i na bliske srodnike.</p>

<p>Zabrana djelovanja u slučaju sukoba interesa</p>	<p>Nositelji izvršnih funkcija i savjetnici neće poduzimati nikakve službene radnje koje bi mogle izravno utjecati na privatno poduzeće u kojem nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, ili interesno povezane osobe imaju financijski interes.</p>	<p>Istovjetna je odredba kao u Zakonu BiH.</p>	<p>Zabrana se ne odnosi na savjetnike.</p>
<p>Udruge i fondacije</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršne funkcije i savjetnici ne mogu obnašati dužnost ovlaštenih osoba u fondacijama i udrugama, koje se financiraju iz proračuna bilo koje razine vlasti, u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udrugama iz oblasti kulture i športa.</p>	<p>Istovjetna je odredba kao u Zakonu BiH.</p>	<p>Izabrani dužnosnici, nositelji izvršne funkcije i savjetnici ne mogu obnašati dužnost ovlaštenih osoba u fondacijama i udrugama, koje se financiraju iz proračuna Distrikta, u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udrugama iz oblasti kulture i športa.</p>
<p>Pokloni</p>	<p>Poklone čija je vrijednost veća od 200 KM javni dužnosnici moraju prijaviti i predati instituciji vlasti koje su ih izabrale, ili imenovale i u čije ime obnašaju povjerenu javnu funkciju, a te institucije su obvezne da dostave informacije Središnjem izbornom povjerenstvu BiH o primljenim poklonima.</p>	<p>Vrijednost poklona je istovjetna kao u Zakonu BiH. Poklon se predaje i prijavljuje organu vlasti u čije ime javni dužnosnici vrše povjerenu javnu dužnost i nema obveze dostavljanja informacije o poklonima Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.</p>	<p>Vrijednost poklona je istovjetna kao u Zakonu BiH. Institucije su Distrikta obvezne dostaviti informacije o predanim poklonima Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u roku od 15 dana od dana sačinjavanja informacije.</p>

<p style="text-align: center;">Sankcije</p>	<p>Nepodobnost za kandidiranje na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja obvezna je sankcija za povrede odredaba koje se odnose na javno poduzeće, agencije za privatizaciju, privatno poduzeće, ugovore o osobnim uslugama, udruge i fondacije i angažman bliskih srodnika (članci 5., 6., 8., 8a. i 11.).</p> <p>Samo novčana sankcija u rasponu od 1.000 do 10.000 KM predviđena je za zabranu djelovanja u slučaju sukoba interesa (članak 7.), zabranjene aktivnosti iz članka 9. i primanje poklona (članak 10.).</p>	<p>Nepodobnost za kandidiranje na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja obvezna je sankcija za povrede odredaba koje se odnose na javno poduzeće, agencije za privatizaciju, privatno poduzeće, ugovore o osobnim uslugama i angažman bliskih srodnika (članci 5., 6., 8. i 9.).</p> <p>Samo novčana sankcija u rasponu od 1.000 do 10.000 KM predviđena je za zabranu djelovanja u slučaju sukoba interesa (članak 7.), zabranjene aktivnosti (članak 10.), primanje poklona (članak 11.) i udruge i fondacije (članak 12.).</p>	<p>Nepodobnost za kandidiranje na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja obvezna je sankcija za povrede odredaba koje se odnose na javno poduzeće, institucije Brčko distrikta BiH, privatno poduzeće, ugovore o osobnim uslugama i angažman bliskih srodnika (članci 5., 6., 8. i 9.).</p> <p>Samo novčana sankcija u rasponu od 1.000 do 10.000 KM predviđena je za zabranu djelovanja u slučaju sukoba interesa (članak 7.), zabranjene aktivnosti (članak 10.) i primanje poklona (članak 11.).</p> <p>Za kršenje odredaba koje se tiču udruge i fondacija nije predviđena sankcija.</p>
--	--	---	--

02.03. PRAVILA O VOĐENJU POSTUPKA IZ OBLASTI ZAKONA O SUKOBU INTERESA

Predmet Pravila

Ovim *Pravilima* utvrđuju se jedinstvene procedure kada se u upravnim stvarima rješava o pravima i obvezama izabranih dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika, koje se odnose na provedbu odredaba Zakona o sukobu interesa.

Supsidijarna primjena

U upravnim postupcima koji se tiču provedbe odredaba Zakona o sukobu interesa primjenjuju se ova *Pravila*, tako da se u svim pitanjima, koja nisu uređena ovim *Pravilima*, postupa prema odredbama Zakona o upravnom postupku.

Osobno financijsko stanje

Izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici, dužni su dostavljati redovita izvješća o svom financijskom stanju, čija je svrha da pomognu u sprečavanju sukoba interesa, te da se utvrdi eventualno postojanje sukoba interesa.

Zahtjev za davanje mišljenja

Po zahtjevu bilo koje osobe, u slučaju sumnje u svezi s mogućim postojanjem kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa, Središnje izborno povjerenstvo BiH dat će svoje mišljenje.

Zahtjev se podnosi u pisanoj formi i mora sadržavati dovoljno činjenica koje će Središnje izborno povjerenstvo BiH uzeti u obzir prilikom zauzimanja stava i davanja mišljenja.

Pokretanje postupka

Postupak se pokreće po službenoj dužnosti, i to:

- a) na temelju saznanja i vlastitih istraga Središnjega izbornog povjerenstva BiH
- b) na temelju prijave neke druge osobe.

Postupanje s prijavama

Prijava može biti u formi informacije, upozorenja ili predstavke građana, fizičkih i pravnih osoba, organa i institucija, da određena osoba ili više osoba, krše odredbe Zakona o sukobu interesa.

Bit će razmatrane i anonimne prijave, kao informacije o mogućem kršenju odredaba Zakona.

O prijavama koje se podnesu telefonom, sačinit će se službena zabilješka.

Podnositelj prijave nije stranka u postupku

Nakon provjera navoda iz prijave, službena osoba obavijestit će podnositelja prijave o pokretanju postupka, ako postoje razlozi za pokretanje postupka, odnosno da nije bilo razloga za pokretanje postupka.

Pokretanje i obustava postupka

Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi zaključak o pokretanju postupka.

Protiv zaključka o pokretanju postupka nije dopuštena posebna žalba.

Središnje izborno povjerenstvo BiH može zaključkom obustaviti pokrenuti postupak, ako se utvrdi da nema osnova za njegovo daljnje vođenje.

Donošenje odluke

Na temelju činjenica utvrđenih u postupku, Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku o stvari koja je predmet postupka u formi rješenja, ako je utvrđena odgovornost izabranog dužnosnika, nositelja izvršnih dužnosti i savjetnika.

Nadnevak počinjenoga prekršaja

Nadnevkom počinjenoga prekršaja, u smislu članka 20. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, članka 16. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine i članka 17. Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, smatra se:

- a) nadnevak donošenja odluke, ako se izabrani dužnosnik, nositelj izvršne dužnosti ili savjetnik u trenutku donošenja odluke nalazi u sukobu interesa;
- b) posljednji dan u kojem je izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik bio u sukobu interesa, ako sukob interesa u trenutku donošenja odluke više ne postoji;
- c) posljednji dan kalendarske godine, ako se radi o ulaganju kapitala u privatno poduzeće od organa čiji je član izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik i sklapanju ugovora i poslovanju privatnih poduzeća s institucijama, koje se financiraju iz proračuna u iznosu većem od Zakonom utvrđenog.

Pravo na žalbu i rok za podnošenje žalbe

Protiv odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu Prizivnom odjelu Suda Bosne i Hercegovine.

Žalba se podnosi u roku od 15 dana od dana prijama odluke u dva primjerka, preko Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Zastarijevanje pokretanja i vođenja postupka

Postupak za primjenu sankcija u svezi s kršenjem Zakona o sukobu interesa, mora se pokrenuti u roku od četiri godine od dana počinjenoga prekršaja.

Nakon ovoga roka ne može se pokretati niti voditi postupak.

U slučaju isteka navedenog roka postupak se obustavlja zaključkom Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

Izvršenje sankcije nepodobnosti kandidiranja

Izvršenje sankcije nepodobnosti kandidiranja za bilo koju dužnost izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika, provodi se administrativnim putem, upisom u Registar izrečenih sankcija, sukladno odredbama Pravilnika o načinu vođenja Registra Središnjega izbornog povjerenstva BiH, i dostavljanjem izvršne odluke organu koji je izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika izabrao, imenovao ili dao suglasnost za izbor ili imenovanje.

Na traženje organa, koji vrši izbor ili imenovanje izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika, Središnje izborno povjerenstvo BiH dostavit će izvršnu odluku o izrečenoj sankciji nepodobnosti kandidiranja, ako je takva sankcija izrečena i ako nije istekao rok zabrane kandidiranja, odnosno obavijestit će organ da toj osobi nije izrečena sankcija zabrane kandidiranja.

Na pismeno traženje bilo koje osobe, koja namjerava sudjelovati u postupku izbora, odnosno imenovanja, na dužnosti izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika, izdat će se uvjerenje na temelju podataka upisanih u Registar o vođenju postupka i Registar izrečenih sankcija.

Izvršenje novčane kazne i troškova postupka

Izvršenje novčane kazne i troškova postupka provodi se sudskim putem.

Izrečenu novčanu kaznu i troškove postupka izabrani dužnosnici, nositelji izvršnih funkcija ili savjetnici, dužni su uplatiti u roku od 30 dana od dana kada je odluka postala izvršna i Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostaviti dokaz o izvršenoj uplati.

Ako obveznik ne uplati novčanu kaznu i troškove postupka dragovoljno, pa ni nakon pismene opomene, Središnje izborno povjerenstvo BiH pokrenut će postupak naplate, sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

03. PITANJA I ODGOVORI S EDUKACIJE

Pitanje: Što je svrha ovoga Zakona i što se njime želi postići?

Odgovor: Cilj i svrhu ovoga Zakona određuje zakonodavac, a Središnje izborno povjerenstvo BiH ga samo provodi. Ovo je Zakon koji spada u antikorupcijske zakone i njime se uređuju posebne obveze izabranih dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika u obnašanju javne funkcije, kako građani ne bi izgubili povjerenje u nositelje javne funkcije.

Pitanje: Krši li ovaj Zakon ustavna i ljudska prava?

Odgovor: Stajalište Ustavnog suda BiH je da niti jedan članak ovoga Zakona ne krši ustavna ili ljudska prava.

Pitanje: Na koji se način vodi neki predmet sukoba interesa i tko to radi?

Odgovor: Središnje izborno povjerenstvo BiH ima Odsjek za primjenu zakona o sukobu interesa. Radi se na temelju Pravila o vođenju postupka i Zakona o upravnom postupku. Timovi po službenoj dužnosti svakodnevno provjeravaju sve izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike, a rade i po prijavama, čak i anonimnim, na temelju napisa u medijima i objavama u službenim glasilima. Ako se utvrdi da ima elemenata kršenja Zakona, Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku o pokretanju postupka. Nakon provedenog postupka Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi odluku o tome je li bilo kršenja Zakona ili ne. Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH može se uložiti žalba Sudu BiH u roku od 15 dana. Nakon toga što Sud BiH potvrdi odluku, Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno Izbornom zakonu, oduzima mandat izabranom dužnosniku, ako mu je izrečena sankcija zabrane kandidiranja.

Pitanje: Ima li Središnje izborno povjerenstvo BiH ikakve nadležnosti u Republici Srpskoj kada je u pitanju provedba ovoga Zakona?

Odgovor: Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi Zakon o sukobu interesa BiH, Federacije BiH i Brčko distrikta BiH. Republika Srpska je donijela svoj Zakon i konstituirala svoje Povjerenstvo za utvrđivanje sukoba interesa, tako da Središnje izborno povjerenstvo BiH nema nikakve nadležnosti, kada je u pitanju provedba Zakona o sukobu interesa Republike Srpske.

Pitanje: Postoji li sankcija za one koji provode ovaj Zakon ukoliko donesu pogrešnu odluku?

Odgovor: Središnje je izborno povjerenstvo BiH odgovorno za provedbu ovoga Zakona i njegove se odluke provjeravaju na Sudu BiH.

Pitanje: Ukoliko se ustanovi sukob interesa kod pojedinca, koji je time stekao financijsku korist, ima li Središnje izborno povjerenstvo BiH pravo podnijeti krivičnu prijavu protiv njega?

Odgovor: Središnje je izborno povjerenstvo BiH u obvezi, i to radi, podnositi izvješća nadležnom tužiteljstvu u svim slučajevima kršenja zakona, koja mogu predstavljati kršenje Krivičnoga zakona.

Pitanje: Od kada se teče zabrana kandidiranja?

Odgovor: To je točno određeno Pravilima o vođenju postupka. Kao nadnevak počinjenoga prekršaja smatra se nadnevak donošenja odluke, ako se izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili savjetnik, nalazi u sukobu interesa u trenutku donošenja odluke, odnosno posljednji dan u kome je izabrani dužnosnik bio u sukobu interesa, odnosno posljednji dan kalendarske godine, ako se radi o poslovanju ili sklapanju ugovora privatnog poduzeća s institucijama, koje se financiraju iz proračuna, bilo koje razine vlasti.

Pitanje: Ako je netko u sukobu interesa i to se odmah ne sazna, kolika je vremenska zastara?

Odgovor: Postupak za primjenu sankcija u svezi s kršenjem Zakona o sukobu interesa mora biti pokrenut u roku od četiri godine od počinjenoga prekršaja.

Pitanje: Je li Središnje izborno povjerenstvo BiH dužno u nekom određenom roku odgovoriti na upit?

Odgovor: Ne postoje nikakvi Zakonom utvrđeni rokovi do kada Središnje izborno povjerenstvo BiH mora odgovoriti na upit, ali se upitima daje prioritet u radu.

Pitanje: Što se smatra pod ulaganjem kapitala u privatno poduzeće?

Odgovor: Ulaganje kapitala je definirano kao ulaganje novca, stvari i prava u vlasničku strukturu poduzeća.

Pitanje: Podrazumijevaju li se pod interesno povezanim osobama bračni partner i djeca?

Odgovor: Da. Interesno povezane osobe definirane su malo šire od bliskih srodnika. Osnovne zabrane odnose se na bliske srodnike, a zabrana glasovanja i zabranjene aktivnosti odnose se na interesno povezane osobe, u koje spadaju i bliski srodnici i srodnici u pravoj liniji, srodnici u bočnoj liniji do trećeg stupnja, srodnici po rodbini bračnoga partnera do drugog stupnja, dijete bračnoga partnera i svi oni koji su u političkoj, ekonomskoj ili drugoj vezi, koja bi mogla utjecati na objektivnost u radu javnoga dužnosnika.

Pitanje: Spadaju li brat i sestra pod bliske srodnike?

Odgovor: Brat i sestra ne ubrajaju se u bliske srodnike. Oni su interesno povezane osobe i na njih se ne odnose osnovne zabrane.

Pitanje: Može li brat izabranog dužnosnika biti ravnatelj ili član upravnoga odbora javnog poduzeća?

Odgovor: Može, jer braća i sestre nisu bliski srodnici.

Pitanje: Što se podrazumijeva pod pojmom „izvanbračni partner“?

Odgovor: Pojam izvanbračne zajednice definira Obiteljski zakon i to je zajednica života žene i muškarca, koji nisu u braku, koja traje najmanje tri godine ili kraće, ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Pitanje: Na koga se misli pod pojmom „ovlaštena osoba“ u nekoj udruzi ili fondaciji?

Odgovor: To je osoba koja je osnivačkim aktom ili statutom ovlaštena zastupati tu fondaciju ili udruhu, odnosno osoba koja ima pravo potpisa.

04. MIŠLJENJA SREDIŠNJEGA IZBORNOG POVJERENSTVA BiH

Sukladno članku 18. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, Središnje izborno povjerenstvo BiH daje svoje mišljenje na zahtjev svake osobe, koja to zatraži, ako postoji sumnja u svezi s mogućim postojanjem kršenja ovoga Zakona. S obzirom na to da je Središnje izborno povjerenstvo BiH, od početka primjene Zakona (2002. godina) dalo 1.488 mišljenja, u nastavku dajemo tabelarni pregled mišljenja, koja odgovaraju upitima postavljenim tijekom edukacije.

Može li zastupnik istodobno biti član nekog radnog tijela općinskog vijeća i obrnuto?	<p>Istodobno obnašanje funkcije zastupnika u Parlamentu Bosne i Hercegovine i funkcije člana odbora za gospodarstvo, financije i proračun, koji je stalno radno tijelo općinskog vijeća, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-02-3-266/09 od 29. siječnja 2009. godine</p>
Može li se izabrani dužnosnik, koji je sankcioniran od strane Središnjega izbornog povjerenstva BiH, kandidirati u neko radno tijelo vijeća?	<p>Zabrana kandidiranja na bilo koju neposredno ili posredno izabranu funkciju odnosi se na zabranu obnašanja neposredno ili posredno izabranih funkcija koje su definirane odredbama Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), a ne i na obnašanje poslova u stalnom radnom tijelu općine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-855/09 od 5. ožujka 2009. godine</p>
Ako je osnivač javne ustanove grad, a gradski vijećnik je u toj javnoj ustanovi ovlaštena osoba, je li on u sukobu interesa?	<p>Članak 5. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine propisuje zabrane vezano za javna poduzeća i agencije za privatizaciju i ne odnosi se na imenovanje izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika na neku od funkcija u javnim ustanovama. Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine nije predvidio zabranu obnašanja funkcija u javnim ustanovama na području Bosne i Hercegovine.</p> <p>Napominjemo da ni Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 43/08 i 47/08), ni Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/08) ne predviđaju zabranu obnašanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2259/09 od 25. lipnja 2009. godine</p>

<p>Smatra li se za sukob interesa ako je izabrani zastupnik istodobno i ravnatelj javne knjižnice, čiji je osnivač općina?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i ravnatelja javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-153/09 od 22.siječnja 2009. godine</p>
<p>Može li predsjednik upravnog odbora u jednoj školi biti ravnatelj neke druge škole u tom mjestu?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije ravnatelja javne ustanove, čiji je osnivač općina, a za čije imenovanje je suglasnost dalo nadležno kantonalno ministarstvo, i funkcije člana školskog odbora, odnosno upravnog vijeća druge javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-572/09 od 12.veljače 2009. godine</p>
<p>Je li zastupnik, koji prihvati funkciju ravnatelja javnog poduzeća, u sukobu interesa ako podnese ostavku na funkciju zastupnika?</p>	<p>Sukladno članku 5. stavka (1) Zakona, izabrani dužnosnik, odnosno općinski vijećnik za vrijeme obnašanja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka obnašanja te funkcije ne može obnašati funkciju ravnatelja javnog poduzeća, odnosno vijećnik, koji podnese ostavku na mandat, ne može u razdoblju od šest mjeseci nakon podnošenja ostavke obnašati funkciju ravnatelja javnog poduzeća.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1374/10 od 1.travnja 2010. godine</p>
<p>Je li sukob interesa to što je član Vlade Federacije BiH ujedno i član Skupštine Razvojne banke?</p>	<p>Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine odnosi se na angažman izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u javnim i privatnim poduzećima, kako je to definirano u članku 5. i 6. navedenog Zakona.</p> <p>Članak 1. Zakona o Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 37/08) propisuje da se Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine osniva kao posebna finansijska institucija i da se ne upisuje u Sudski registar.</p> <p>S obzirom na to da Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine nema status javnog poduzeća niti privatnog poduzeća, kako je to definirano u članku 3. stavka (1) točke k) i l) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, već status posebne finansijske institucije, to obnašanje poslova Skupštine Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine od strane članova Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-5002/09 od 6.siječnja 2009. godine</p>

<p>Je li u sukobu interesa poljoprivredni proizvođač koji dobije poticaj na temelju proizvodnje, dok je njegov bliski srodnik član vlade ili zastupnik u skupštini?</p>	<p>Ukoliko privatno poduzeće, u vrijeme dok obnašate funkciju ministra, a bliski srodnik, otac, funkciju ovlaštene osobe privatnog poduzeća, zaključi ugovore vrijednosti veće od 5.000 KM godišnje s ministarstvima za korištenje sredstava iz granta „Transfer za poticaj i razvoj poduzetništva i obrta“ i „Poticaj proizvodnji i prestrukturiranje industrije i rudarstva“, to dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-442/09 od 27.travnja 2010. godine</p>
<p>Je li u sukobu interesa i načelnik koji je u ime općine potpisao ugovor veći od 5.000 KM s privatnim poduzećem koje je u vlasništvu vijećnika?</p>	<p>Sukladno članku 10. tačka e) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine odgovornost načelnika općine može postojati ukoliko je prilikom postupka sklapanja ugovora privilegirao drugu osobu radi stranačkog ili drugog opredjeljenja ili radi podrijetla, osobnih ili obiteljskih veza.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-839/10 od 25.veljače 2010. godine</p>
<p>Je li u sukobu interesa vijećnik, koji je i uposlenik neke tvrtke, ako glasuje u vijeću za neku odluku, koja je vezana za tu tvrtku?</p>	<p>Članak 7. stavka (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici i nositelji izvršnih funkcija ne mogu glasovati po bilo kojem pitanju, koje se izravno tiče privatnoga poduzeća u kojem taj izabrani dužnosnik, nositelj izvršne funkcije ili interesno povezane osobe, imaju financijski interes. Izabrani dužnosnici i nositelji izvršnih funkcija koji se nađu u takvim situacijama uzdržat će se od glasovanja, te na otvorenoj sjednici objasniti razloge zbog kojih su uzdržani.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1164/10 od 1.travnja 2010. godine</p>
<p>Može li vijećnik istodobno biti i savjetnik ministra?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije savjetnika ministra za ljudska prava i izbjeglica BiH i vijećnika u općinskom vijeću ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 16/02, 14/03, 12/04 i 63/08).</p> <p>Zatim, sukladno članku 1.8 stavka (4), a u svezi stavka (6) ovog članka Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08) istodobno obnašanje funkcije savjetnika ministra za ljudska prava i izbjeglice BiH i vijećnika u Općinskom vijeću Općine Kiseljak, nespojivo je s odredbama ovog Zakona.</p>

	<p>Također, odredbama članka 1.10 stavka (1) točka 6. Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine, propisano je da izabranom članu organa vlasti na svim razinama prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran, danom kada je izabran ili imenovan na funkciju, čije je vršenje nespojivo s funkcijom izabranog člana određenog organa, kao što je predviđeno Zakonom.</p> <p>Imajući u vidu da je funkcija savjetnika regulirana i Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06), upućujemo vas na odredbe navedenog Zakona.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3314/08 od 6. studenoga 2008. godine</p>
<p>Je li u sukobu interesa načelnik općine, koji je ujedno i predsjednik skupštine udruge?</p>	<p>Ukoliko se udruga financira iz proračuna bilo koje razine vlasti u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000 KM godišnje u fondacijama i udrugama iz oblasti kulture i športa, tada istodobno obnašanje funkcije načelnika i predsjednika skupštine udruge, pod uvjetom da se radi o funkciji koja podrazumijeva predstavljanje i zastupanje navedene udruge, a sukladno osnivačkom aktu ili statutu udruge, dovodi do kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3373/08 od 17. studenoga 2008. godine</p>
<p>Dovodi li do sukoba interesa istodobno obnašanje funkcije profesionalnog zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH, s angažmanom u zdravstvenoj ustanovi, po osnovu ugovora o djelu, za koji se ostvaruje mjesečna naknada?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine s angažmanom u zdravstvenoj ustanovi, po osnovu ugovora o djelu, za koji se ostvaruje mjesečna naknada, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3497/08 od 17. studenoga 2008. godine</p>
<p>Da li bi dovelo do kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa, ukoliko bi braćni partner zastupnika u Parlamentu Federacije BiH obnašao funkciju ravnatelja javnog poduzeća?</p>	<p>Obnašanje funkcije zastupnika u Parlamentu Federacije BiH, dok istodobno bliski srodnik (supružnik) obnaša funkciju ravnatelja javnog poduzeća, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 06-1-07-1-3816/08 od 11. prosinca 2008. godine</p>

<p>Dolazi li do sukoba interesa ukoliko je određena osoba zastupnik u Skupštini kantona 10, a njegov srodnik ima privatnu pilanu?</p>	<p>Ukoliko je u privatnu pilanu, koja je vlasništvo srodnika izabranog dužnosnika organ vlasti čiji je izabrani dužnosnik član, ulagao kapital u razdoblju od četiri godine prije preuzimanja njegove funkcije i za vrijeme obnašanja funkcije izabranog dužnosnika, odnosno zastupnika, i ukoliko navedeno poduzeće bude sklapalo ugovore vrijednosti veće od 5.000 KM godišnje, s organima koji se financiraju iz proračuna na bilo kojoj razini vlasti, tada obnašanje funkcije zastupnika i ovlaštene osobe privatnog poduzeća, od strane bliskog srodnika, dovodi do kršenja odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3670/08 od 11. prosinca 2008. godine</p>
<p>Je li sukob interesa istodobno obnašanje funkcije zastupnika u kantonalnoj skupštini i ravnatelja kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije zastupnika u kantonalnoj skupštini i ravnatelja kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Također, istodobno obnašanje funkcije zastupnika u kantonalnoj skupštini i ravnatelja kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, nije predmet Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08).</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2918/08 od 11. prosinca 2008. godine</p>
<p>Dovodi li do sukoba interesa ukoliko je zastupnik u Skupštini Kantona 10 u radnom odnosu u JP Elektroprivreda HB-HZ Mostar, kao rukovoditelj distribucijskog područja, pogon Livno?</p>	<p>Ukoliko je osoba kao rukovoditelj distribucijskog područja, pogon Livno, član upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, odnosno ovlaštena osoba u JP Elektroprivreda HB-HZ Mostar, tada obnašanje funkcije zastupnika u Skupštini Kantona 10 s istodobnim obnašanjem poslova rukovoditelja distribucijskog područja, pogon Livno, u JP Elektroprivreda HB-HZ Mostar, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2617/09 od 24. rujna 2009. godine</p>
<p>Da li bi vijećnik općinskog vijeća bio u sukobu interesa, ukoliko bi njegov brat bio izabran u upravni odbor javne ustanove?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije vijećnika općinskog vijeća i kandidiranje, kao i eventualni izbor njegovog brata na funkciju člana Upravnog odbora Javne ustanove Dom zdravlja, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3803/09 od 29. listopada 2009. godine</p>

<p>Je li sukob interesa istodobno obnašanje funkcije ravnatelja Šumsko-gospodarskog društva i funkcije člana i vršitelja dužnosti predsjednika Upravnog vijeća Zavoda za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskoga kantona?</p>	<p>S obzirom na to da ravnatelj Šumsko-gospodarskog društva, kao i član i vršitelj dužnosti predsjednika Upravnog vijeća Zavoda nemaju status izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika, kako je to regulirano naprijed navedenom zakonskom odredbom, istodobno obnašanje navedenih funkcija, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3577/09 od 29. listopada 2009. godine</p>
<p>Dovodi li do sukoba interesa istodobno obnašanje funkcije ravnatelja Kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar i funkcije člana ili predsjednika upravnog odbora javnog komunalnog poduzeća?</p>	<p>S obzirom na to da ravnatelj Kantonalne administrativne službe nema status izabranog dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika, istodobno obnašanje funkcije ravnatelja Kantonalne administrativne službe Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar i funkcije člana ili predsjednika upravnog odbora javnog komunalnog poduzeća, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1938/09 od 29. listopada 2009. godine</p>
<p>Može li tajnik ministarstva obnašati poslove vođenja stečajnog postupka?</p>	<p>S obzirom na to da tajnik ministarstva nema status izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika, obnašanje funkcije tajnika ministarstva s istodobnim obnašanjem poslova vođenja stečajnog postupka, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>S obzirom na to da tajnici organa državne službe imaju status rukovodećih državnih službenika, upućujemo vas da se s istim upitom obratite nadležnoj agenciji za državnu službu.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1777/09 od 05. studenoga 2009. godine</p>
<p>Postoji li sukob interesa ukoliko savjetnik-voditelj ureda preuzme dužnost ravnatelja Direkcije za upravljanje pasivnom podbilancom poduzeća i banaka, uz prethodno razrješenje s dužnosti savjetnika?</p>	<p>Preuzimanje dužnosti ravnatelja Direkcije za upravljanje pasivnom podbilancom poduzeća i banaka, uz prethodno razrješenje s pozicije savjetnika-voditelja ureda, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-4299/09 od 18. studenoga 2009. godine</p>

<p>Je li u sukobu interesa vijećnik koji je istodobno ovlaštena osoba privatnoga poduzeća, koje ima zaključen ugovor s javnim poduzećem?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije ovlaštene osobe privatnog poduzeća, koje sklapa ugovore s javnim komunalnim poduzećem, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3603/08 od 18. studenoga 2009. godine</p>
<p>Dovodi li do sukoba interesa istodobno obnašanje funkcije gradonačelnika i funkcije člana Upravnog odbora Neovisnog operatera sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini?</p>	<p>Istodobno obnašanje funkcije gradonačelnika s funkcijom člana Upravnog odbora Neovisnog operatera sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2791/10 od 1. srpnja 2010. godine</p>
<p>Dovodi li do sukoba interesa ukoliko zastupnik u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine istodobno obnaša funkciju dekana fakulteta?</p>	<p>Obnašanje funkcije zastupnika u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i istodobno obnašanje funkcije dekana fakulteta, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-841/10 od 1. srpnja 2010. godine</p>
<p>Dovodi do sukoba interesa obnašanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću s istodobnim obnašanjem poslova državnog službenika, višeg stručnog suradnika u organu uprave?</p>	<p>Obnašanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću s istodobnim obnašanjem poslova državnog službenika u organu uprave, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Člankom 1.8 stavka (1) Izbornog zakona BiH (“Službeni glasnik BiH”, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04 i 25/05, 52/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10), definirano je da suci redovitih i ustavnih sudova, tužitelji i njihovi zamjenici, pravobranitelji i njihovi zamjenici, ombudsmani i njihovi zamjenici, članovi sudova/domova/vijeća za ljudska prava, javni bilježnici, policijski službenici, državni službenici, pripadnici Oružanih snaga BiH, pripadnici Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, kao i diplomatski i konzularni predstavnici BiH u inozemstvu, koji imaju diplomatski status sukladno Bečkoj konvenciji o diplomatskim odnosima (iz 1961.godine), mogu se kandidirati za javnu izbornu dužnost, samo ako prethodno podnesu ostavku na taj položaj ili postupe sukladno zakonima koji reguliraju njihov status.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-3161/10 od 22. srpnja 2010. godine</p>

05. SUDSKA PRAKSA

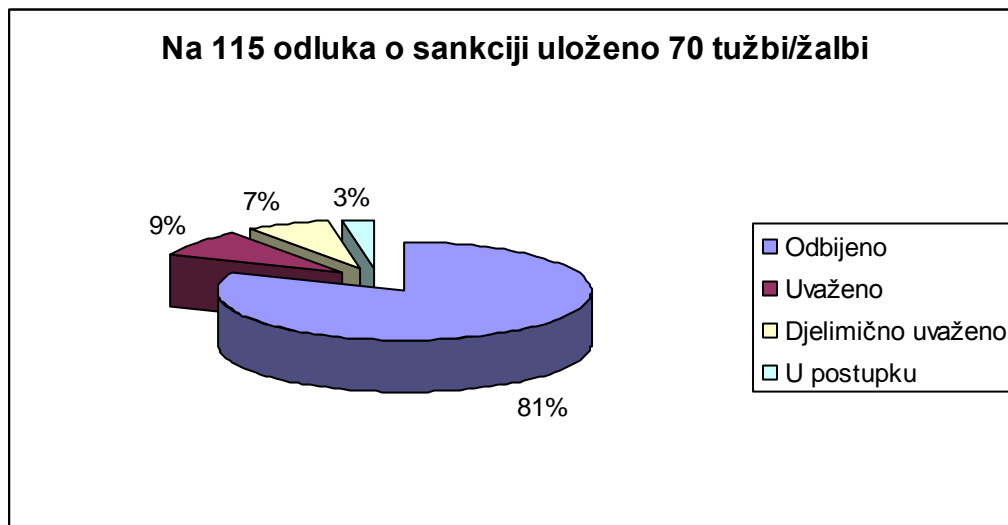
Od početka primjene Zakona (2002. godina) Središnje izborno povjerenstvo BiH pokrenulo je 243 postupka i izrečeno je 115 sankcija.

Na odluke Središnjega izbornog povjerenstva BiH uloženo je 46 tužbi (sukladno ranije važećem zakonu), od čega su četiri djelomice uvažene u dijelu koji se odnosi na visinu novčane sankcije, 36 ih je odbijeno, jedna je odbačena, a pet uvaženo.

Od 2008. godine protiv odluka Središnjega izbornog povjerenstva BiH može se izjaviti žalba Prizivnom odjelu Suda BiH, što je iskorišteno u 24 slučaja, od čega je jedna žalba djelomice uvažena (u dijelu koji se odnosi na visinu novčane sankcije), 20 žalbi je odbijeno, jedna je uvažena, a dvije još nisu riješene.

Ustavnom sudu BiH podneseno je ukupno 11 žalbi protiv presuda Suda BiH, od čega je njih 10 riješeno na način da su odbačene kao neosnovane.

Odluke Suda BiH:

05. 01. USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

ODLUKA broj U 14/09 od 30. siječnja 2010. godine

(objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj 39/10)

ODLUKA O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovan zahtjev **Željka Komšića, predsjedatelja Predsjedništva Bosne i Hercegovine u vrijeme podnošenja zahtjeva**, za ocjenu ustavnosti članka 16. stavka 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 70/08).

Utvrđuje se je li članak 16. stavka 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 70/08) sukladan članku II/2. Ustava Bosne i Hercegovine u svezi s člankom 3. Protokola broj 1 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i člankom IX/1. Ustava Bosne i Hercegovine.

Izvod iz obrazloženja

Ustavni sud ukazuje na stavove Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), koji je u više svojih odluka naglasio da prava koja jamči članak 3. Protokola broj 1 nisu apsolutna, te zaključio da države ugovornice u svojim unutarnjim pravnim sustavima pravo pojedinca da glasuje i da bude biran ograničavaju uvjetima koji, u načelu, nisu nedopušteni. Europski sud je zaključio da države ugovornice u ovoj sferi imaju širok stupanj slobodne procjene, kao i da je zadatak suda da se uvjeri da ti uvjeti ne „ograničavaju ova prava do te mjere da ugrožavaju njihovu suštinu i lišavaju ih njihove efektivnosti; da su ovi uvjeti uvedeni kako bi zadovoljili legitiman cilj kojem se teži; da primijenjena sredstva nisu nerazmjerna“ (vidi, Europski sud, *Mathieu-Mohin i Clerfayt protiv Belgije*, presuda od 2. ožujka 1987. godine, stavka 52.).

Dovodeći u vezu navedena načela s predmetnim zahtjevom, Ustavni sud smatra da osporenu odredbu treba promatrati u kontekstu diskrecijskoga prava države da pri ostvarivanju određenih prava pojedinaca postavi izvjesna ograničenja. Predmetna ograničenja imaju opravdanje u specifičnosti unutarnjega uređenja i specifičnoga povijesnog trenutka Bosne i Hercegovine.

ZAKLJUČAK

Ustavni sud je zaključio da je članak 16. stavka 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 70/08) sukladan članku II/2. u svezi s člankom 3. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, budući da propisana ograničenja pasivnog biračkog prava služe legitimnom cilju da osiguraju neovisnost izabranih dužnosnika u zakonodavnim organima radi promoviranja općih interesa zajednice, kao cjeline, i sprečavanja zlorabe javne funkcije radi ostvarenja osobne koristi, pri čemu interes zajednice, u smislu zakonitosti, otvorenosti, objektivnosti i nepristranosti izabranih kandidata u obnašanju javne funkcije, preteže nad interesom pojedinca da bude biran u zakonodavne organe i istodobno obnaša značajne funkcije u javnim i privatnim poduzećima. Dalje, Ustavni sud je utvrdio da je članak 16. stavka 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 70/08) sukladan članku IX/1. Ustava Bosne i Hercegovine, budući da se navedena ustavna odredba odnosi na posebnu kategoriju osoba, čije je pasivno biračko pravo ograničeno na ovaj način, a u isto vrijeme ova odredba ne sadrži bilo koje druge vrste ograničenja pasivnog biračkog prava za druge kategorije osoba.

05.02. SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Presuda U-466/08 od 12. ožujka 2009. godine

Tužba uložena protiv odluke Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 05-2-07-8-114/08 od 24. travnja 2008. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja

Odlukom Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je tužitelj u razdoblju od 9. veljače 2007. godine do 21. siječnja 2008. godine istodobno obnašao funkciju ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i funkciju člana nadzornog odbora dioničkog društva koje je poslovalo s organima vlasti u iznosu većem od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu odredbe članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, pa mu se primjenom članka 20. stavka (1) navedenog Zakona izriče sankcija nepodobnosti za kandidiranje za bilo koju neposredno ili posredno izabranu funkciju u razdoblju od četiri godine nakon počinjenoga prekršaja.

Iz odredbe članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH proizlazi da moraju biti ispunjeni kumulativno postavljeni uvjeti. Prvi uvjet jeste da je tužitelj nositelj izvršne funkcije i da istu funkciju obnaša istodobno s funkcijom člana nadzornog odbora gospodarskoga društva. Drugi se uvjet odnosi na strukturu vlasništva gospodarskoga društva i to gospodarsko društvo mora biti isključivo privatno poduzeće. Treći uvjet jeste da je gospodarsko društvo (poduzeće) sklopilo ugovor ili poslovalo s vladama bilo koje razine u vrijeme dok je nositelj izvršne funkcije obnašao funkciju i kada je vrijednost ugovora ili posla veća od 5.000 KM.

Činjenica da tužitelj nije sudjelovao u radu nadzornog odbora od momenta njegova imenovanja za ministra, ne može biti razlog za drugačije rješavanje ovog sukoba interesa, jer je od odlučujuće važnosti samo postojanje činjenice istodobnog obnašanja izvršne funkcije i članstva u nadzornom odboru gospodarskoga društva, a ne i konzumiranje obveza i prava proisteklih iz članstva u nadzornom odboru. Za postojanje konkretnog sukoba interesa potrebno je utvrditi samo činjenice istodobnog obnašanja nespojivih funkcija, a nije potrebno utvrđivati nevinost (krivicu) tužitelja. Zato tuženi organ nije ni bio u obvezi utvrđivati odgovornost nositelja izvršne funkcije, niti tu odgovornost obrazlagati.

Presuda broj IŽ-57/09-F od 25. svibnja 2009. godine

Žalba na Odluku Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 06-07-2121/05 od 2. travnja 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalitelj istodobno obnaša funkciju zastupnika u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i osnivača – vlasnika, koji sukladno statutu i zakonu vrši poslove upravnog odbora i skupštine privatnog poduzeća, koje je poslovalo s institucijama koje se financiraju iz proračuna u iznosu većem od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, pa su mu izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja za bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 10.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Prizivno upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je iz svih navedenih dokaza nesumnjivo utvrđeno da je žalitelj jedini vlasnik privatnog poduzeća sa 100% udjela, a da *Društvo*, kao pravnu osobu predstavlja i zastupa ravnatelj.

Nisu točni navodi žalbe da su svi poslovi skupštine, upravnog odbora i nadzornog odbora preneseni na jedan organ, tj. da *Društvo* na temelju odluke o organiziranju *Društva* predstavlja i zastupa ravnatelj s neograničenim ovlastima. Naime, člankom 360. Zakona o poduzećima RS propisano je da poslove skupštine i ravnatelja u jednočlanom *Društvu s ograničenom odgovornošću* obnaša vlasnik, ako odlukom o osnivanju nije drugačije određeno.

Cilj Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH bio bi potpuno obesnažen ukoliko bi se dopustilo da se osnivač-vlasnik društva, koji je istodobno izabrani dužnosnik, može osloboditi odgovornosti za sukob interesa, koji je utvrđen, kao u ovom slučaju, pod bilo kakvim izgovorima. Osnivač *Društva* je i osnovao *Društvo* radi ostvarivanja dobiti, osobnog i financijskog interesa, pa takav interes ravnatelj, kao uposlenik *Društva*, nema. Interes ostvarivanja dobiti, tj. profita, prvenstveno je vlasnikov interes, jer vlasnik i nema nekog drugog cilja kada osnuje *Društvo*, nego da vrši one djelatnosti, koje su mu upisane u Registar radi stjecanja dobiti u svom vlastitom interesu. Vlasnik je ključna interesna figura, koja pokreće aktivnosti društva u svom vlastitom interesu i za svoju korist.

Presuda broj SIŽ-11/09 od 20. listopada 2009. godine

Žalba na Rješenje Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 05-2-07-8-3706/08 od 10. rujna 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Rješenjem Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalitelj istodobno obnaša funkciju vijećnika u općinskom vijeću i funkciju člana, odnosno predsjednika nadzornog odbora privatnog poduzeća, koje je sklapalo ugovore s proračunskim korisnicima u vrijednosti većoj od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, pa su mu na temelju članka 20. stavka (2) istog Zakona izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 1.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Prizivno upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana. Navodi žalitelja da je rješenje protivno značenju članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, te da je izvršeno sabiranje pojedinačnih vrijednosti ugovora, a na koji se način došlo do ukupnog iznosa, nisu osnovani.

Naime, iz navedene zakonske odredbe jasno proizlazi da maksimalan iznos nije utvrđen po pojedinačnom ugovoru i odnosi se na ukupna sredstva, koja se mogu ostvariti sklapanjem ugovora s organima, koji se financiraju iz proračunskih sredstava, na bilo kojoj razini vlasti u jednoj kalendarskoj godini. Kada bi se radilo o maksimumu koji se odnosi na pojedinačan ugovor, izigrala bi se svrha i cilj Zakona, a time i otvorila mogućnost zloraba.

Presuda broj SIŽ-10/09 od 14. listopada 2009. godine

Žalba na odluku Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 06-07-8-853/07 od 10. rujna 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalitelj istodobno obnaša funkciju izabranog dužnosnika i funkciju ovlaštene osobe – ravnatelja privatnog poduzeća, koje je u prosincu 2008. godine i u 2009. godini sklapalo ugovore s organima koji se financiraju iz proračuna na bilo kojoj razini vlasti, u iznosu većem od

5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, zbog čega su mu izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 5.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Prizivno upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je Središnje izborno povjerenstvo BiH pravilno zaključilo da je žalitelj povrijedio odredbu članka 6. stavka (2) Zakona.

Što se tiče prigovora žalbe da tumačenje navedene odredbe u osporenom rješenju ne ispunjava uvjet razmjernosti između javnoga interesa i interesa pojedinca, jer nije uradio ništa što bi ukazivalo na zlorabu, Prizivno upravno vijeće ukazuje da je rješenje zasnovano na Zakonu, pa služi legitimnom cilju. Ograničenje žaliteljevih prava u interesu je šire društvene zajednice da stvori realne uvjete, u kojima će izabrani dužnosnici obnašati svoju funkciju zakonito, objektivno i nepristrano.

Presuda broj: SiŽ-18/09 od 23. prosinca 2009. godine

Žalba na odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH broj 05-02-07-8-236/09 od 22.listopada 2009. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Odlukom Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je žaliteljica istodobno obnašala funkciju izabrane dužnosnice i ovlaštene osobe-ravnateljice privatnog poduzeća koje je sklapalo ugovore vrijednosti veće od 5.000 KM godišnje s organima koji se financiraju iz proračuna, čime je izvršila povredu odredaba članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, pa joj je primjenom članka 16. stavka (1) izrečena sankcija nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 3.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Prizivno upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da prigovori u žalbi nisu osnovani. Prema članku 1. stavka (2) Zakona, sukob interesa postoji kada izabrani dužnosnik ima privatni interes koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obnašanju javne funkcije. Pošto je utvrđeno da je privatno poduzeće, čija je ravnateljica i ovlaštena osoba žaliteljica, sklapalo kupoprodajne ugovore s organima, koji se financiraju iz proračuna, na bilo kojoj razini vlasti, u ovakvim okolnostima postoji opravdana sumnja da ne može obnašati javnu funkciju objektivno, nepristrano i otvoreno. Za pravilnost zaključka o sukobu interesa u ovom slučaju nije relevantna tvrdnja žaliteljice da osobno nije zaključila niti potpisala niti jedan kupoprodajni ugovor. Imajući u vidu brojne narudžbenice, te dokaze o naplati za

izvršene isporuke i usluge, u konkretnom slučaju nastala je situacija u kojoj privatni interes može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obnašanju javne funkcije, te ugroziti pouzdanje i povjerenje građana u obnašanje javne funkcije.

U pobijanoj odluci pravilno su primijenjene odredbe članaka 31. i 39. Zakona o obligacionim odnosima, jer je utvrđeno da su u spornom razdoblju zaključeni kupoprodajni ugovori čija je ukupna vrijednost veća od 5.000 KM godišnje.

Neosnovan je stav žalbe da u nekim slučajevima nisu ispunjeni zakonski uvjeti za donošenje osporenog rješenja, jer se propisani maksimum od 5.000 KM ne odnosi samo na poslovanje s pojedinačnim organom, kako tvrdi žaliteljica, već na ukupno poslovanje privatnog poduzeća sa svim organima zajedno u jednoj kalendarskoj godini. Tumačenje članka 6. stavka (2) Zakona na način kako to čini žaliteljica, otvorilo bi mogućnosti zloraba, pa se ne bi ostvarili svrha i cilj donošenja Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH.

Presuda broj SIŽ-6/10 od 24. svibnja 2010. godine

Žalba na Rješenje Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 05-2-07-8-16/10 od 1. travnja 2010. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Rješenjem Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da žalitelj istodobno obnaša funkciju zastupnika u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i funkciju člana Skupštine akcionarskog društva koje je u 2008. i 2009. godini sklapalo ugovore s institucijama koje se financiraju iz proračuna u iznosu većem od 5.000 KM godišnje, čime je izvršio povredu članka 6. stavka (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, pa su mu na temelju članka 20. stavka (2) istog Zakona izrečene sankcije nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine nakon počinjenog prekršaja i novčana kazna u iznosu od 7.000 KM.

Ispitujući pobijanu odluku, Prizivno upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je tuženo Središnje izorno povjerenstvo BiH pravilno utvrdilo da žalitelj ima vlasnički udio u poduzeću u iznosu od 24,80 %, kao jedan od 398 akcionara i da je član Skupštine akcionara poduzeća, koje je zaključivalo ugovore s institucijama koje se financiraju iz proračuna u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.

Presuda broj SIŽ-7/10 od 28. svibnja 2010. godine

Žalba na Rješenje Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine broj 05-2-07-8-54/10 od 12. travnja 2010. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Rješenjem Središnjega izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine utvrđeno je da je žalitelj preuzeo funkciju ravnatelja, odnosno ovlaštene osobe za zastupanje javnog poduzeća, a da nije protekao Zakonom propisani rok od šest mjeseci nakon što je prestao obnašati funkciju vijećnika u općinskom vijeću, čime je izvršio povredu odredaba članka 5. stavka (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, zbog čega mu je izrečena sankcija nepodobnosti kandidiranja na bilo koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije ili savjetnika u razdoblju od četiri godine, nakon počinjenog prekršaja.

Ispitujući pobijanu odluku, Prizivno upravno vijeće Suda BiH zaključilo je da žalba nije osnovana, jer je pravilno utvrđeno da je žalitelj imenovan za ravnatelja javnog poduzeća i da je zatim podnio ostavku na mandat vijećnika, što je u suprotnosti s odredbom članka 5. stavka (1) Zakona. Navodi žalitelja da nije poznao odredbe Zakona koje je prekršio nisu od značaja, s obzirom na to da je žalitelj mogao biti upoznat s odredbama Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, iz razloga što je obnašao funkciju vijećnika u Općinskom vijeću i imao mogućnost da se upozna s odredbama citiranog Zakona.

Presuda broj: Siž-15/10 od 24. kolovoza 2010. godine

Žalba na odluku Središnjega izbornog povjerenstva BiH broj 05-02-07-8-141/10 od 27. svibnja 2010. godine, odbija se.

Izvod iz obrazloženja:

Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je rješenje kojim se utvrđuje da je žalitelj u razdoblju od 6. studenoga 2008. godine, do dana donošenja rješenja po žalbi, istodobno obnašao funkciju izabranog dužnosnika, zastupnika u Kantonalnoj skupštini i funkciju člana Skupštine „BH Telecoma“ d.d. Sarajevo, koje ima status javnog poduzeća, čime je izvršio povredu odredaba članka 5. stavka (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, zbog čega mu je izrečena sankcija nepodobnosti za kandidiranje na bilo

koju funkciju izabranog dužnosnika, nositelja izvršne funkcije i savjetnika u razdoblju od četiri godine.

Ispitujući odluku po žalbi Prizivno vijeće je zaključilo da je žalba neosnovana. Središnje izborno povjerenstvo BiH je pravilno utvrdilo da Skupštinu dioničarskog društva čine dioničari, da je žalitelj vlasnik dionica navedenog poduzeća, da je on i član Skupštine poduzeća, te da činjenica nesudjelovanja u radu Skupštine navedenog poduzeća ne može biti razlog za drugačije rješavanje sukoba interesa, te da je od odlučne važnosti i samo postojanje činjenice istodobnog obnašanja funkcije izabranog dužnosnika i funkcije članstva u Skupštini poduzeća, a ne i konzumiranje obveza i prava proisteklih iz članstva u Skupštini navedenog poduzeća. Neosnovanim se smatraju navodi podnositelja žalbe da se poduzeće „BH Telecom“ ne može smatrati javnim poduzećem, nego da je po strukturi kapitala dioničarsko društvo, jer je navedeno poduzeće upisano u Sudski registar, kao gospodarsko društvo i obnaša djelatnost od javnog društvenog interesa.

06. KOMENTARI I PRIJEDLOZI S EDUKACIJE

- 1. Zakon treba prilagoditi različitim razinama vlasti, jer nije isto ako prekrši Zakon netko na najnižoj razini vlasti i kada to isto učini ministar ili parlamentarac na federalnoj ili državnoj razini.**
- 2. Kazne trebaju biti razmjerne primanjima dužnosnika i ostvarenom financijskom interesu.**
- 3. Iz Zakona treba izuzeti općinske vijećnike, jer ćemo ovako doći u situaciju da se ljudi neće htjeti kandidirati za takav paušal, pa ćemo ga morati povećati na razinu kantona ili parlamenta. Kada uzmemo u obzir brojnost općina, vidimo da to financijski nije moguće. Ako vijećnici budu izuzeti iz ovog Zakona, onda ćemo u vijećima imati i sposobne ljude, koji su uspješni u svom privatnom životu, a mogu pomoći i vijeću, tj. općini.**
- 4. Mora biti točno određena kazna prema djelima i razinama vlasti.**
- 5. Zakon treba konkretizirati. Stvari treba postaviti tako da općinski vijećnik ne može poslovati s općinom, ali da može s kantomom, FBiH, državom, itd., jer je nemoguće da vijećnik iz neke male općine uspije „namjestiti“ sebi neki posao, tender ili javni poziv na federalnoj ili državnoj razini.**
- 6. Zakon o sukobu interesa i Izborni zakon „obezglavljaju“ male sredine i primoravaju da se politikom bave ljudi koji ništa ne rade, koji nisu nigdje angažirani i nemaju ništa. Privatnik, koji zarađuje 10 milijuna KM i od toga je 0,01% s kantomom, je u sukobu interesa, a neki ravnatelj škole ili doma zdravlja nije u sukobu interesa, a prima sva sredstva iz proračuna? Umjesto da gospodarstvenike država podupire, jer otvaraju nova radna mjesta, ona ih kažnjava.**
- 7. Ovaj Zakon nije dobar, posebno za manje sredine. Sada imamo situacije da je pomoćnik načelnika, kao državni službenik, u upravnom odboru javnog komunalnog poduzeća, čime je ujedno i naručitelj poslova od tog poduzeća, jer mu je to posao u općini. Tako imamo apsurdnu situaciju da on može biti naručitelj poslova, a jedan općinski vijećnik ne može?**
- 8. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u FBiH je nedosljedan, neprecizan i stvara prostor za pristranost. Općinska razina mora biti drugačije tretirana.**
- 9. U Zakon treba uključiti i financijske institucije, poput Razvojne banke FBiH.**
- 10. Javna poduzeća i javne ustanove ne treba razdvajati, jer svi dobro znaju da se mnogo više sredstava iz proračuna usmjerava u ustanove i zato javne ustanove treba „vratiti“ u Zakon.**
- 11. Veliki propust ovog Zakona je to, što se on ne odnosi na državne službenike i namještenike.**

- 12. Bilo bi dobro da se jedinstvenim zakonom regulira problem sukoba interesa za dužnosnike u Federaciji BiH i to ne samo za izabrane dužnosnike, nego da se to proširi i na državne službenike. Primjera radi, članovi nadzornog odbora komunalnog poduzeća su državni službenici, a predsjednik nadzornog odbora tog komunalnog poduzeća je pomoćnik načelnika i voditelj službe za komunalne djelatnosti, što je izravan sukob interesa. Ili, članovi nadzornog odbora Federalne direkcije cesta, koja je javno poduzeće, su u isto vrijeme i vlasnici, ravnatelji, predsjednici ili članovi upravnih ili nadzornih odbora privatnih poduzeća, koja su izravni izvođači radova. Znači, treba napraviti jedinstven zakon, ako ne za BiH onda barem za FBiH, koji će se odnositi na sve dužnosnike.**
- 13. Imovinske kartice i osobne podatke izabranih dužnosnika ne treba objavljivati na web stranici Središnjega izbornog povjerenstva BiH, jer se te informacije mogu iskoristiti u kriminalne svrhe, što može utjecati na kvalitetu rada dužnosnika.**
- 14. U imovinske obrasce treba navesti koju funkciju i dužnost u tom trenutku obnaša izabrani dužnosnik. Tako će Središnje izborno povjerenstvo BiH već u startu moći upozoriti i, eventualno, sankcionirati veliki broj sukoba interesa. Sada imamo slučajeva, da ako netko nekoga ne prijavi ili Središnje izborno povjerenstvo BiH to nekom istragom ne sazna, netko može obaviti cijeli mandat u sukobu interesa.**
- 15. U Zakonu nije precizirano što učiniti kada izabrani dužnosnici glasuju za proračune obrazovnih i zdravstvenih ustanova, iz kojih se oni izravno financiraju. Oni svojim odlukama izravno glasuju za svoje plaće i sve ostale naknade što je, po mom mišljenju, sukob interesa.**
- 16. U praksi prevladava formalnost u ovom Zakonu i žurno ga treba mijenjati na način da se uvedu i neka iskustva iz prakse i na taj način riješe ove nelogičnosti, koje sada imamo.**
- 17. Rok od tri dana za podnošenje ostavke je prekratak i nekada ga je nemoguće ispoštovati, tako da bi taj rok trebalo produžiti na 30 ili 60 dana.**
- 18. Iz Zakona treba izuzeti gospodarske i poljoprivredne udruge.**
- 19. Zabrana kandidiranja je u izravnom sukobu s Ustavom i predstavlja kršenje ljudskih prava.**
- 20. Da imamo bolje uređenu državu i preciznije zakone, ovaj nam Zakon ne bi ni trebao.**

07. MEĐUNARODNI STANDARDI

Međunarodni standardi u oblasti sukoba interesa regulirani su u:

- **Programu Vijeća Europe u borbi protiv korupcije** koji je Komitet ministara Vijeća Europe usvojio na sjednici održanoj u studenom 1996. godine. Program definira mjere protiv korupcije, nudi model zakona ili krivičnih djela, koja se odnose na korupciju, ističe potrebu donošenja međunarodne konvencije protiv korupcije i naglašava važnost međunarodne borbe protiv ovog fenomena;

- **Akcionom planu za borbu protiv korupcije**, koji je Komitet ministara Vijeća Europe usvojio na sjednici održanoj 10. i 11. listopada 1996. godine u Strassbourgu, a koji je uključivao i aktivnosti na suzbijanju organiziranog kriminala i „pranja novca“;

- **Rezoluciji o 20 vodećih načela za borbu protiv korupcije**, koju je Komitet ministara Vijeća Europe usvojio na sjednici održanoj 6. studenoga 1997. godine, a čiji je glavni cilj koordinacija procesa kriminalizacije korupcije na nacionalnoj i međunarodnoj razini;

- **Krivično–pravnoj konvenciji protiv korupcije, koju je Komitet ministara Vijeća Europe** usvojio u studenom 1998. godine, a BiH je ratificirala 11. svibnja 2001. godine. Glavni cilj donošenja ove Konvencije je poboljšanje međunarodne suradnje i razvoj zajedničkih antikorupcijskih standarda u državama potpisnicama Konvencije, uzimajući u obzir materijalne i procesno - pravne odredbe, koje su usko povezane s krivičnim djelima s obilježjima korupcije;

- **Dodatnom protokolu, koji je uz Kazneno-pravnu konvenciju o korupciji** usvojen je u svibnju 2003. godine, sa željom da se otklone neke dileme, koje su se pojavile u primjeni Konvencije. Dodatni protokol stupio je na snagu 2005. godine, a BiH ga je ratificirala u srpnju 2009. godine;

- **Gradansko–pravnoj konvenciji protiv korupcije**, koju je BiH ratificirala 11. svibnja 2001. godine;

- **Preporuci br. 10. o pravilima ponašanja za javne dužnosnike** iz 2000. godine;

- **Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv korupcije, poznatijoj kao *Merida konvencija***, koja je donesena na 58. sjednici Opće skupštine UN-a, održanoj u prosincu 2003. godine, a dobila je naziv po meksičkom gradu, u kojem je 9. i 10. prosinca 2003. godine održana Međunarodna konferencija na kojoj su visoki predstavnici 111 zemalja svijeta, potpisali prvi globalni antikorupcijski instrument. Na ovaj način, stvorena je mogućnost da se „kreira globalni jezik i strategija protiv korupcije“, jer obvezuje države, strane ugovornice, da provode širok dijapazon antikorupcijskih mjera. BiH je Konvenciju ratificirala u travnju 2006. godine;

- **Globalnom programu Ujedinjenih naroda za borbu protiv korupcije** - U želji da pojača kapacitete svojih članova u borbi protiv korupcije praćenjem ostvarenih rezultata na ovom polju, Komitet ministara je 5. svibnja 1998. godine usvojio Rezoluciju (98) 7 kojom je osnovana „**Skupina država protiv korupcije-GRECO**“, kao tijelo koje će nadgledati proces zajedničke procjene i provedbe „Dvadeset vodećih načela u borbi protiv korupcije“, kao i provedbu međunarodnih zakonskih instrumenata donesenih kroz

proces usvajanja Akcionog plana protiv korupcije, i davanje preporuka za povećanje kapaciteta država u borbi protiv korupcije;

- **Organizaciji za ekonomsku suradnju (OECD)** koja se, također, bavi ovom problematikom, pa je publicirala **Smjernice za rješavanje sukoba interesa u javnoj upravi**, s ciljem da pomogne državama članicama u reviziji postojeće politike i prakse, koja se odnosi na sukob interesa među javnim dužnosnicima;

- Na Kongresu lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe u Preporuci broj 60 iz 1999. godine navedeno je da, u situaciji sukoba interesa, javni dužnosnik istupi iz procesa donošenja odluka.

Zaključci Europskoga povjerenstva za demokraciju doneseni putem zakona (Venecijansko povjerenstvo)

(dati u Mišljenjima broj 466/2008 od 16. lipnja 2008. godine i broj 560/2009 od 4. lipnja 2010. godine)

Povjerenstvo je ispitalo Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine i smatra da on pokazuje određene nedostatke:

- Bilo bi bolje da se trenutačna opća nekompatibilnost, koja se tiče angažiranja bliskih srodnika izabраниh dužnosnika, nositelja izabраниh funkcija i savjetnika na određenim javnim funkcijama, razmotri za svaki pojedinačni slučaj, tj. po načelu individualnih slučajeva i samo ukoliko postoji stvarni i trenutačni ili potencijalni sukob interesa;
- Trebalo bi unijeti odredbe, koje bi zabranile neprikladan prelazak izabраниh dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u privatni sektor („pantouflage“);
- Definicije „poklona“ trebalo bi uskladiti i objediniti. Bilo bi korisno da se naznači dopuštena učestalost poklona koji se mogu primati;
- Retroaktivni opoziv već donesenih i potpisanih odluka i ugovora ne bi trebao biti automatski;
- Trebalo bi razviti uobičajene forme, kako bi se financijski podaci dužnosnika predstavljali na dosljedan i usporediv način;
- Trebalo bi jasnije specificirati dužnost suradnje sa Središnjim izbornim povjerenstvom;

- U Zakon o sukobu interesa trebalo bi uključiti odgovarajuće mehanizme, koji bi dopustili da se financijske izjave učinkovito pregledaju i u represivne i preventivne svrhe. Trebalo bi pojasniti kako će podaci iz Registra imovine biti dostupni javnosti. Preporučuje se da se objavljuju samo osobna primanja javnih službenika, a ne i njihovih bliskih srodnika;
- Trebalo bi revidirati trenutni sustav nametanja sankcija i uvjetovati ga ozbiljnošću prekršaja. Trebalo bi uvesti skalu sankcija, koja bi, primjerice, uključivala obvezu da se regulira situacija unutar datog vremena (eventualno povezano s kaznom) u slučajevima kada se jednostavno propusti da se registrira relevantni interes, kao što je zatraženo. Povjerenstvo pozdravlja uklanjanje iz Nacrta zakona sankcije nepodobnosti za kandidiranje;
- Povjerenstvo predlaže da se razjasne i jasno razdvoje općenite nespojivosti i specifične situacije sukoba interesa;
- Definicija povezanih osoba je preširoka;
- Diskvalificiranje javnih službenika po načelu individualnog slučaja sukoba interesa trebalo bi biti izrađeno na općenit način, dok je potrebna općenita klauzula po pitanju diskvalifikacije javnih službenika;
- Izričito bi regulirane specifične situacije trebale biti znatno proširene.

Reguliranje sukoba interesa u Bosni i Hercegovini, također, nameće pitanja ustavne prirode, koja se tiču državne nadležnosti za sukob interesa na razini entiteta.

Povjerenstvo smatra da zato što nije došlo do dragovoljnog prijenosa nadležnosti s entiteta na državu, država ne može izvršavati nadležnost nad izabranim dužnosnicima, nositeljima izvršnih funkcija i savjetnicima u entitetima.

Entiteti bi trebali osigurati da njihovi zakoni o sukobu interesa budu dosljedni i da odražavaju državni Zakon o sukobu interesa, te da su usuglašeni između sebe, koliko je to moguće i u smislu temeljnih i proceduralnih odredaba. Naglašena je važnost jedinstvenog propisa na razini države.

Prednost se daje tome da entiteti povjere provedbu svojih zakona o sukobu interesa Središnjem izbornom povjerenstvu.

Ukoliko bi entiteti povjerali provedbu svojih zakona o sukobu interesa entitetskim izbornim povjerenstvima (a u Federaciji Bosne i Hercegovine moguće i općinskim izbornim povjerenstvima), bilo bi dobro da se omogući da se protiv odluka donesenih na entitetskoj razini može uložiti žalba Središnjem izbornom povjerenstvu.

Žalbe protiv svih odluka o sukobu interesa, koje je donijelo ili Središnje izborno povjerenstvo ili entitetsko izborno povjerenstvo (ukoliko im je data nadležnost i ukoliko nije predviđena žalba Središnjem izbornom povjerenstvu protiv njihovih odluka) trebao bi rješavati Sud Bosne i Hercegovine.